

RECANTIK · 1

Silius Italicus *Punica* című, a Kr. u. 1. század második felében született alkotása az antik történeti eposz műfajának egyetlen, befejezett formában fennmaradt példája. A költő a második pun háborút beszéli el: azt a konfliktust, melyben – Liviusnak az eposz első soraiban is idézett megfogalmazása szerint – „az a fél került közelebb a pusztuláshoz, amely végül győzelmet aratott”. Ez a diadal fordulópontot jelentett Róma mediterrán nagyhatalommá válásában, a vergiliusi Iuppiter által megjövendölt „határtalan birodalom” létrejöttében. A *Punicát* azonban nemcsak a történetírói és az epikus hagyományhoz fűződő szoros intertextuális kapcsolatrendszere teszi érdekessé a mai olvasó számára. Az eposz a kulturális emlékezet médiuma is: Silius az egyre inkább távoli, legendás múlt ködébe vesző háború narratíváját saját, kora császárkori jelene számára releváns módon alakítja át és alkotja újra. A kötetben olvasható értelmezések középpontjában kifejezetten a háború siliusi elbeszélésében megjelenő emlékezhelyek állnak: Róma falai és kapui, melyek előtt Hannibal a közmondás szerint állt, a Rómához a pusztulás árán is hűséges Saguntum városa, a ticinusi vesztes csata helyszíne, vagy éppen egy fiktív emlékmű egy campaniai kisvárosban, mely ugyan az első pun háborúban alkotott győzelemnek állít emléket, de közben Róma császárkori jövőjét is előrevetíti. A kötetben tárgyalt emlékezhelyek vizsgálata nemcsak a *Punica* interpretációját alakítja, hanem a római kulturális emlékezet működésmódjára is rávilágít.

A recAntik az ELTE Humán Tudományok Kutatóközpontja Irodalomtudományi Intézetének könyvsorozata, amely a klasszikus ókori irodalommal foglalkozó monográfiákat és tematikus tanulmánygyűjteményeket tesz közzé. A sorozat címe által felidézett *recantare* ige ambivalens jelentésű: egyaránt utalhat a hagyomány továbbírására és megtagadására. Ezek az ellentétes gesztusok egyszerre irányítják az antik irodalom újraolvasását és újraértelmezését, mely folyamatos feladata és hajtóereje az európai kultúrának – benne a magyar irodalomtudománynak éppúgy, mint az ókortudománynak. A sorozat célja, hogy ez az újraértelmezés az irodalomtudomány legfrissebb eredményeiből kiindulva történjen.

Hannibal a kapuk előtt

KOZÁK DÁNIEL

KOZÁK DÁNIEL

Hannibal a kapuk előtt

A második pun háború emlékezhelyei
Silius Italicus eposzában

